
Russisk Rulett

Et nyhetsbrev om bruk av anabole steroider og andre prestasjonsfremmende preparater utenfor den organiserte idretten

Årgang 2, nummer 1

Juni 2012

Tekst og foto: Bjørnar Bergengen
Kriminolog og spesialkonsulent KoRus- Oslo

Velkommen til tredje utgave av *Russisk Rulett*.

Bruk av doping utenfor organisert idrett er også innenfor EU ansett som et problem det er nødvendig å vie ekstra oppmerksomhet. Denne våren kom den avsluttende rapporten fra prosjektet *Strategy for stopping steroids*. I forbindelse med dette ble det arrangert en konferanse i København som tok for seg ulike sider ved denne problematikken. I denne utgaven av *Russisk Rulett* har vi presentasjoner av rapporten og den avholdte konferansen. Vi har også en reportasje fra konferansen *Vård och behandling för hormonmisbrukere* som ble avholdt i Malmø denne våren. Uteseksjonen i Stavanger har arbeidet med å kartlegge bruken av anabole androgene steroider blant gutter mellom 16 og 20 år i Stavanger. Rapporten fra dette prosjektet kom i vår.

Hovedfokus vil denne gangen være på internettets betydning for bruken av doping utenfor organisert idrett. Internett er i dag en del av hverdagen til mange. I flere år har det blitt rapportert om internettets økende betydning for bruken av doping. Overskrifter har fortalt at "vanlige" personer handler sine dopingpreparater over internett. I tillegg finner man sider som har doping og trening som tema. Vi spør om dette kan ha noen betydning for bruk av doping utenfor organisert idrett. Dette er et komplisert og uoversiktlig område. For å få belyst temaet fra flere vinkler har vi sendt spørsmål til personer som arbeider med dopingproblematikken for å høre deres oppfatninger om internettets betydning for bruk av doping utenfor organisert idrett.

Relevante EU-Prosjekt: *Strategy for Stopping Doping and Sportvision 2012*

I et White Paper om sport fra 2007 påpekte Europakommisjonen at doping er en trussel mot idretten, og en alvorlig trussel mot dopingbrukerens helse. Europakommisjonen slo her fast at arbeidet mot doping måtte skje gjennom fokus på både kontrollinitiativer (law enforcement initiatives), og gjennom helseorientert og forebyggende arbeid, og at dette måtte foregå på et europeisk nivå. I vår kom rapporten *Strategy for Stopping Doping*. Rapporten understreker at dopingbruk er et komplekst fenomen som må ses i sammenheng med sosiale, kulturelle, politiske og økonomiske strukturer. I tillegg

abstracts og videoer. [Klikk her.](#)

må det vurderes i forhold til eksisterende holdninger til bruk av doping, den rådende kroppskulturen og tilgjengeligheten av dopingpreparater. Sverige, Danmark, Nederland, Polen og Kypros er landene som har deltatt i prosjektet. Rapporten viser at det er en overrepresentasjon av dopingbrukere blant personer som er medlemmer på treningssentre. Lovgivningen på dette området varierer mellom landene som har deltatt i prosjektet. Det diskuteres også hvordan lovgivningen på dette området både kan fremme og begrense forebyggende arbeid. Rapporten presenterer også ulike forebyggende tiltak som har vært igangsatt i de ulike landene. Den tar for seg behandlingstilbudet som dopingbrukere har i de ulike landene. Samtidig som rapporten slår fast at doping er et alvorlig helse- og sosialt problem understreker den at man også har for lite kunnskap og forskning til å gi et presist bilde av problemene og kostnadene knyttet til dette misbruket.

Rapporten kan lastes ned [her](#).

Europakommisjonens White Paper som initierte dette arbeidet ligger [her](#).

Den 19 og 20. mars ble det i København arrangert en konferanse om idrettens posisjon i Europa. Tittelen på konferansen var *Sportvision 2012*. Konferansen besto av tre bolker: frivillighet, fitness og doping og finansiering og helse. I bolken om frivillighet ønsket man å diskutere strategiske utfordringer og skissere anbefalinger for europeiske politikere. Blant temaene som ble tatt opp var utdanning, juridisk rammeverk og utdanning. Fitness doping så blant på arbeidet mot dopingbruk i europeiske treningssentre, forebygging, helserisiko forbundet med doping og strategier for å nå et dopingfritt samfunn. Bolken for finansiering og helse stilte spørsmålet om hvordan idrett for alle kan medvirke til smart, bærekraftig og inkluderende vekst for alle. Blant temaene her var sport for alle og sosial inkludering, idrettens økonomiske betydning i Europa og idrettshelse.

Konferansen var avslutningen for EU-prosjektet *Strategy for Stopping Steroids*. Her har Anti Doping Danmark, Dopingautoritet fra Nederland, STAD fra Sverige, Institut Sportu fra Polen og CyADA fra Kypros vært deltagende partnere.

På konferansens hjemmesider ligger powerpoint-presentasjoner,

Bruk av anabole androgene steroider i Stavanger

Uteseksjonen i Stavanger har kartlagt bruken av steroider blant unge menn mellom 16 og 20 år i Stavanger. Bakgrunnen for dette var et økende fokus på bruken av steroider blant ungdom i regionen. Metoden de benyttet i arbeidet var *Hurtig kartlegging og handling (HKH)* hvor informasjon blir hentet inn fra flere ulike kilder. Spørsmålet om utbredelse fikk ulike svar avhengig av hvem som ble spurt. Representanter fra ulike hjelpeinstanser kjente lite til bruk, og mente viktige årsaker til dette kunne være manglende kunnskap om temaet og at dette er et tema de sjelden spør sine klienter om. Ingen av de spurte instansene hadde noen tall på hvor mange de hadde møtt som brukte AAS. Da spørsmålet ble stilt til ansatte på treningssentre og ungdommer i målgruppa endret svarene seg. På de største treningssentrene var anslaget at mellom 5 og 10 prosent bruker doping, mens den på mindre treningssentre eller sentre med tilsyn ble bruken anslått til å være mellom 30 og 50 prosent.

De ulike informantene mente det er enkelt å få tak i dopingpreparater. Både eldre personer på sentrene man trener på og internett ble nevnt som viktige kanaler. Det vanligste inntaksstedet var i hjemmet. Noen inntar også stoffene på et treningssenter, da helst på sentre hvor det ikke er tilsyn.

Ut over dette går rapporten blant annet inn på motivasjon for bruk, skadevirkninger, kroppsfokus og megareksi. Den presenterer også forslag til tiltak for å møte utfordringen knyttet til dopingbruk i denne aldersgruppen.

Last ned rapporten [her](#).

Konferanse i Malmø om behandling for hormonmisbrukere

Den 12. april i år ble det i Malmø arrangert en konferanse om behandling av dopingmisbruk. Tittelen på konferansen var *Vård och behandling för hormonmisbrukare*. Utgangspunktet for konferansen var spørsmålet om det ville være mulig å etablere et behandlingstilbud for dopingmisbrukere i Skåne län. I dag finnes det tre tilbud til denne gruppen i Sverige, henholdsvis i Göteborg, Örebro og Huddinge. Et eventuelt tilbud i Skåne ønskes etablert etter samme modell som ligger til grunn for de allerede eksisterende tilbudene. Initiativtagerne mener å se at dopingbruk utenfor den organiserte idretten nå er et etablert problem, og at dopingpreparatene selges på et stadig større marked. Flere interessante spørsmål ble stilt innledningsvis relatert til utviklingen av et behandlingstilbud, og man mente disse burde bli møtt med ulike delprosjekter. Blant disse var spørsmålet om hvordan den enkelte ble møtt av hjelpeapparatet når han kom dit med sine dopingrelaterte problemer. Et annet var i forhold til selve behandlingen. Det ble også trukket frem at det sannsynligvis er mange personer utenfor hjelpeapparatet som oppsøker ulike helsetilbud med bivirkninger fra dopingmisbruk. Spørsmålet her var hvordan responderer helsevesenet når noen kommer med bivirkninger av dopingmisbruk. Det kom også frem at det finnes et stort sprik i anslagene over hvor mange brukere som finnes. De mest forsiktige anslagene mener det er snakk om cirka 10000 personer i Sverige som bruker doping, mens de høyeste anslagene er et sted mellom 200000 og 300000 personer.

Tomas Johanson fra det svenske Kulturdepartementet fortalte om

arbeidet med å opprette et Antidoping Sverige. Johanson kom også inn på antidopingarbeidet innenfor EU. Under konferansen *Sportvision2012* var det enighet om at det var behov for et sterkt internasjonalt samarbeid. Dette innebar også å arbeide mot å få til en forent lovgivning i ulike land. I tillegg så man behovet for få skadepotensialet knyttet til dopingbruk inn i landenes folkehelse- og behandlingsplaner.

Fra den endokrinologiske klinikken ved Sahlgrenska Universitetssykehus i Göteborg kom Thord Rosén. I tillegg til anabole androgene steroider som er det vanligste dopingmidlet fikk de pasienter som hadde brukt veksthormoner og insulin. Epo, eller blodddoping, hadde de kun funnet hos personer som var aktive innenfor en idrett.

Mistanke om dopingmisbruk bør vekkes hos helsepersonell når pasienten har:

- Opplevd en stor vektøkning over kort tid
- En ekstrem muskulatur
- Forstørrede brystkjertler
- Forminskede testikler

Andre plager hos en pasient som kan bety dopingmisbruk er når:

- Pasienten har psykiske problemer også knyttet til aggresjon
- En finner hjerteproblemer hos unge menn
- En pasient har store kviseproblemer

Man bør alltid spørre nye pasienter om deres forhold til tobakk, alkohol og aas

Den første konsultasjonen med en ny pasient varer mellom to og tre timer. Her blir pasientens medisinske historie nøye kartlagt. Dette inkluderer også pasientens forhold til rusmidler og aas. Ulike prøver blir tatt i tillegg til hormonanalyser som inkluderer undersøkelser av aas i urin. I tillegg tas ekg/ucg. De fleste pasientene har en idrettsbakgrunn. De trener nå styrke eller bodybuilding på helsestudio. Steroider har blitt brukt for å få bedre treningsresultater, å kunne yte maksimalt eller på grunn av nysgjerrighet. En finner individuelle variasjoner blant pasientene i forhold til effekter og bivirkninger av stoffene de har brukt. Hos mange finner man et forstyrret kroppsbilde. Det samme er ønsket om gjennom trening og dopingbruk å skaffe seg en ny identitet. Pasientene har ofte en livsstil

der trening, spising og doping er det viktigste innholdet, og mange har liten interesse av å endre på denne livsstilen.

Et ressurscenter ville gi økt lokal kunnskap ved at pasientene ble behandlet ett sted. Dette ville gi økt kunnskap, økte muligheter til samarbeid mellom skole, idrettslag, treningssentre og politi. Et ressurscenter bør ha en hjemmeside. Det bør være i stand til å yte øyeblikkelig hjelp. Personalet bør være bredt sammensatt med endokrinolog, kardiolog, sosionomer, psykologer og sykepleiere. Personalet bør også i så stor grad som mulig ha erfaring fra å arbeide med avhengighetsproblematikk.

Professor i rettsmedisin Ingemar Thiblin fra Universitetet i Göteborg foreleste om de negative effektene steroidmisbruk har på hjerte og testikler. På begynnelsen av 1990 – tallet så man sjelden tegn på steroidmisbruk hos avdøde personer. I Stockholm er det i dag ukentlig noen som har disse kjennetegnene. Skadevirkningene av steroidmisbruk viser seg som oftest først på lang sikt. Dette kan være grunnen til at det først er i dag man har begynt å se konsekvensene av denne bruken. Blant døde steroidmisbrukere finner man unormalt mange med forstørrede hjerter. Om virkningen av steroider på brukerens testikler, sa Thiblin at forskningen nå entydig viser at denne bruken gjør testiklene mindre. Misbruket medfører også flere andre forandringer og Thiblin mener en sikker måte å avsløre steroidmisbruk på er ved å undersøke testiklene til avdøde.

Overlege på hjertemedisinsk avdeling ved Oslo Universitetssykehus Paul Vanberg så nærmere på de skadevirkningene langtidsbruk av anabole androgene steroider kan ha på brukerens hjerte. Å komme med forskningsmessig sikre resultater om slike skadevirkninger er vanskelig. Det vil være uetisk å gjennomføre prospektive, randomiserte langtidsstudier. Et blandingsmisbruk blant aktive eller

døde brukere gjør det vanskelig å påvise direkte sammenhenger. Videre er det store individuelle forskjeller mellom brukere. Hos personer som har brukt store doser finner man ingen negative bieffekter mens det hos brukere av moderate kan finnes store bieffekter. Undersøkelser gjort over lengre tid på hjertehelsen til det Vanberg kalte asketbrukerne – personer som ikke var blandingsmisbrukere eller kriminelle og som var svært beviste i forhold til kosthold og trening – viste til dels store hjerteendringer. Disse inkluderte store forkalkninger i pulsårer og hjertet, en tydelig mindre elastisitet i hjertet og en fant også en større veggtykkelse i hjertet. Vanberg mente disse endringene i vevsarkitekturen var irreversible.

Doping og internett; markeds plass og subkulturell arena

Sammen med annen informasjonsteknologi har internett gjort det mulig å kommunisere globalt uavhengig av tid og sted. Dette har hatt innvirkning på en rekke områder som også har betydning for bruken av doping. Det har gjort det enklere å importere, produsere og selge dopingprodukter og internett er en viktig arena for innhenting av informasjon og kunnskap om dopingpreparater, kurer og treningsopplegg. Internett åpner også for muligheten til å komme i kontakt med personer som deler ens interesser som ikke er begrenset av geografisk avstand. Denne utviklingen kan påvirke deltagerens opplevelse av gruppetilhørighet som ikke lenger er begrenset geografisk, samt ha en innvirkning på selvbilde og identitetsdannelse. Dette har skapt nye utfordringer for forståelsen av både samfunnet som helhet og ulike grupper innenfor dette.

Hvordan skal man forstå en virkelighet som eksisterer både fysisk og i en virtuell verden? Det er forsket lite på hvilken betydning avvikende subkulturer har for lovbrudd i den virkelige verden. En del kunnskap har blitt etablert om hvordan disse samfunnene kan fungere, og vi mener dette kan medvirke til å skape en ramme rundt forståelsen av fenomenet doping utenfor organisert idrett.

Hvilke sider finnes?

Det er ikke vanskelig å finne internettsider som har doping som tema. Et googlesøk på *anabolic steroids* ga i underkant av 8,5 millioner treff. *Buy anabolic steroids* ga omtrent like mange treff. Når søket ble omgjort til *anabolic steroids forums* var det 6,7 millioner treff. Når søkene for de samme temaene ble gjort på norsk, *anabole steroider*, *kjøpe anabole steroider* og *anabole steroider forum*, ga dette respektive 491000 treff, 18100 treff og 96100 treff. Ble søketeksten for å kjøpe steroider endret til *kjøpe steroider på nett* var det 186000 treff.

Vi har ikke undersøkt disse sidene i dybden, så dette vil kun bli en overfladisk presentasjon av noe av det som finnes. Hvilke sider som kommer opp avhenger av hvilke søketermer som brukes. Når vi søkte etter *anabole steroider forum* kom det opp en rekke ulike sider. Mange var sider som tilbød steroider og andre dopingmidler, men med dette søket kom det også opp sider der fokus var på kosthold og trening, generelle diskusjonsfora og forebyggende eller skadereduserende sider.

I forum rettet mot aktive brukere stilles spørsmål om ulike dopingmidler, inntaksmåter og kurer. Andre tema kan være utfordringene en bruker møter etter endt kur. På alle disse sidene var det annonser for ulike andre sider der det var mulig å kjøpe steroider, melanotan og brukerutstyr som rene sprøyter.

Søkes det med norske termer kommer det også opp andre sider enn kun salgssider. I likehet med når man søker etter forum kommer det både skadereduserende og generelle spørsmålssider opp. Skiftes søketermene til engelsk endrer dette bildet seg. Tilbudet på disse sidene omfatter et stort antall ulike steroider og veksthormon. På noen sider er det også mulig å bestille medikamenter blant annet kan forbrenne fett, motvirke utvikling av kviser og medikamenter som kan brukes etter endt kur, eller *post cycle therapy*, som det ble kalt.

Subkulturell arena

Bruk av doping har subkulturelle trekk. Bruken foregår innenfor lukkede miljøer som er knyttet til treningsentre. Årsaken til bruken er ønsket om å oppnå en fysisk forandring ved å få en kropp man er mer fornøyd med, bli sterkere eller begge deler. Undersøkelser har vist at bruken øker når man er medlem i et treningsstudio. Utbredelsen innenfor treningsstudioene avhenger så igjen av hvilket fokus det respektive studioet har; jo mer fokus er på styrke jo større ser utbredelsen av doping ut til å kunne være.

En forståelse av subkultur er at det er en sammenslutning av mennesker som gjennom sine interesser og handlinger, gjennom hva de er, hva de gjør og hvor de gjør dette, fremstår som normbrytende og/eller marginale. Siden subkulturer i all hovedsak er klar over egen forskjellighet kan deltagerne velge å spille ut sin forskjellighet, samtidig som omverdenen også ser dem som avvikende og dermed kan velge å benytte et arsenal av sosiale klassifikasjoner og kontrollregimer. Subkulturbegrepet kan også brukes som et analytisk grep for å forstå en kultur, eller praksis, som går på tvers av det enkelte individet. Det betyr at en subkultur kan være en samling av ritualer, symboler og fortellinger som kretser rundt bestemte forestillinger i verden, og gjerne er knyttet til generelle kulturelle strømninger i samfunnet. I varierende grad blir disse forestillingene internalisert og kroppsliggjort innenfor denne subkulturen.

Internett har gjort det mulig å etablere subkulturer som det er lite sannsynlig ville blitt dannet eller som ville hatt svært begrenset omfang i den virkelige verden. Selv om de avvikende handlinger finner sted i den virkelige verden gjør de virtuelle miljøene det mulig for personer som utfører disse handlingene å opprette kontakt og kommunisere

uten å frykte represalier eller mishagsytringer fra omverdenen. Selv om deltagere på ulike nettforum kommer fra ulike geografiske områder kan de samme termer og begreper brukt. Dette kan bety at disse termene og uttrykkene blir formet på nettet og blir viktig for subkulturen ved å bli en del av det som kalles en subkulturs argot. Dette er et spesialisert og hemmelig språk innenfor en subkultur som har flere funksjoner innenfor denne kulturen. Her kommuniseres subkulturens struktur, dens normer og verdier. Argot består av en samling fraser, akronymer og språk som inneholder både eksisterende ord som har utviklet egen mening i den subkulturelle sammenhengen og helt nye ord, også kalt neologismer. Disse språklige særegenhetene som utgjør argot kommer særlig til uttrykk i forhold til det som er den gjeldende kulturens hovedbeskjeftigelse, og som er hovedgrunnen til oppblomstringen av den angjeldende kulturen.

Selv om deltagerne på slike nettfora vet at deres handlinger er ulovlige, eller av andre grunner anses som avvikende av storsamfunnet, blir disse handlingene fremstilt i virtuelle sammenhenger som aksepterte handlinger. Noen mener det kan finnes en overlapp mellom individers erfaringer i den virkelige og den virtuelle verden, samtidig som kun videre forskning kan si noe mer sikkert om hvordan dette eventuelle samspillet finner sted.

For mange er det også snakk om en aktiv innhenting av informasjon fra ulike kilder for å finne den beste kuren, og i så stor grad som mulig unngå skadelige bivirkninger av dopingsubstansene de bruker. Internett opphever avstander, det bryter ned barrierer som tidligere ble skapt av det vi kan kalle ønsket eller også nødvendig hemmeligholdelse slik at personer med samme interesser lettere kommer i kontakt med hverandre. Dette har gjort det mulig å etablere transnasjonale nettverk og subkulturer.

Nettbaserte subkulturer ser ut til å være tilbud som personer benytter seg av i ulike faser av livet og relasjon til hovedårsaken til at de oppsøkte disse sidene i utgangspunktet. Foreliggende forskning på andre nettbaserte subkulturer tyder på at disse sidene i seg selv ikke medfører at personer begynner å bruke doping. En motivasjon og et ønske om å bruke må foreligge. Det viktigste motivet for å oppsøke denne type sider er å hente informasjon om ulike dopingprodukter, og hvordan disse best kan brukes. Samtidig er et begrepet *ekkokammer* sentralt i denne sammenhengen. Ekkokammer viser til at man oppholder seg i en sammenheng der ens meninger ikke møter motstand, men i stedet blir bekreftet. Enten direkte eller indirekte ved

at en velger å innhente informasjon som ikke er kritisk til selve handlingen. Hvordan dette virker inn på holdninger og handlinger i den virkelige verden er vanskelig å si noe sikkert om.

Markeds plass

Med internett har det blitt enklere å handle med dopingprodukter. Dagens Næringsliv har i flere artikler satt et søkelys på netthandelen med dopingmidler i Norge, og deler denne inn i handel av råstoff fra utlandet til Norge, og handel med ferdige produkter innad i Norge. De senere årene mener man at det har skjedd en endring i rutinene for innførsel av dopingpreparater til Norge. Tidligere ble ferdige varer smuglet inn fra utlandet. Nå handles råstoffet inn, og preparatene produseres av selgerne selv i såkalte undergrunnslaboratorier. De ulike produsentene skal også operere med egne varemerker med forseglede etiketter og hologrammer. Råvarene blir i stor grad kjøpt i Kina. Produksjonsutstyr som pillepresser og maskiner for produksjon av for eksempel ampuller, kolber, hetteglass, etiketter importeres ofte fra USA. I Kina er det lovlig å produsere steroider, og råpulveret er også billig. Konsentrert virkestoff kjøpes som oftest inn fra fabrikker i Hong Kong og Shanghai. Pakkene sendes så til Storbritannia, hvor det er liten kontroll av denne typen pakker. Fra England blir varene sendt til postbokser i Sverige. Disse postbøkene er opprettet enten av norske mottagere eller svenske personer som samarbeider med norske bakmenn. En pakke på under to kilo som sendes mellom ulike EU-land blir sjelden kontrollert. I Sverige blir råvarene hentet og fraktet med varebiler, båter og vannscootere til ulike produksjonslokaler i Norge hvor det enten produseres flytende steroider som tappes på små ampuller eller det lages piller.

Man bestreber seg på å unngå direkte kontakt mellom kjøper og selger av dopingpreparater når salget foregår over internett. I Norge legger selgeren ut en liste med varer og priser på det som kalles *Børsen* eller *Dopingbørsen*. På *børsen* opererer både kjøpere og selgere med

kodenavn. I tillegg foregår all kommunikasjon ved krypterte e-poster. Her blir selger og kjøper enige om kvanta og pris, og selgeren gir kjøperen instruksjoner om det videre forløpet av salget. Kjøperen vil videre sende penger til en postboks et sted i Norge. Ofte ligger pengene i et tomt dvd-cover. Med jevne mellomrom tømmer selgeren postboksen og registrerer hvem som har kjøpt og betalt for varene. Når pengene er mottatt sender selgeren de bestilte varene i posten. Dette er en trygg distribusjonsmåte da det norske postvesenet ikke uten videre har adgang til å åpne innenlands post.

Dagens Næringsliv hadde flere artikler om avsløringen av en dopingliga i Trondheim i februar. En mistenker at disse sto bak dopingbørsen *Anabolic Forums*. Dette var et lukket nettsted der dopingpreparater ble kjøpt og solgt. Nettstedet hadde et svært høyt sikkerhetsnivå. Brukerne ble oppfordret til kun å koble seg opp til nettstedet fra egen datamaskin. Fra de som drev nettstedet ble brukerne oppfordret til å installere et program som krypterte all informasjon på harddisken når maskinen ble slått av. For å hindre innsyn fra uvedkommende måtte alle medlemmene bruke krypterte mail. Det var også strengt forbudt å røpe identiteten til andre medlemmer. Om dette skjedde ble man kastet ut av forumet og plassert på svarteliste med fullt navn og adresse. I tillegg ble medlemmene oppfordret til å lette alle kvitteringer i forbindelse med pengeoverføringer og betalinger og e-poster skulle slettes etter gjennomført handel. Selgerne skulle heller ikke ha navnelister over kundene eller annen informasjon som kunne spore deres identitet. På gamle datamaskiner skulle all informasjon fjernes, og helst skulle harddisken ryddes og renses med jevne mellomrom.

Litteratur brukt

Anabole steroider. Ungdom. Bruk av androgene-anabole steroider blant gutter 16 – 20 år i Stavanger. Uteseksjonen i Stavanger 2012. Bjørn Barland, Jan Ove Tangen og Caroline A. Johannenesen Doping. *Muskler, mestring og mening. En kvalitativ studie av unge menns bruk av muskelbyggende medikamenter.* PHS forskning 2010:6
Blevins, K.R. og Holt, T.J.: Examining the Virtual Subculture of Johns. I *Journal of Contemporary Ethnography*, 2009, 38: 619 – 648. Castells, Manuel (2007): Communication, Power and Counter-power in the Network Society. I *International Journal of Communication*. 1, 238-266.

Burrell, Jenna (2009): The Field Site as a Network: A strategy for Locating Ethnographic Research. I *Field Methods*, 2009 21: 181 – 199.
Gelder, Ken: Introduction: The Field of Subcultural Studies. I Gelder, K. *The Subcultural Reader. Second Edition.* London og New York. Routledge 2005
Gjernes, K., Madsen, L.B. og Berg, M.: *Dopingmafiaen.* Dagens Næringsliv 29./30 oktober 2011.
Holt, Thomas J.: examining the Role of Technology in the Formation of Deviant Subcultures. I *Social Science Computer Review*. 28(4), 466-481. 2010.
Madsen, L. B. og Laugen, S. T.: *Jakten på guru.* Dagens Næringsliv 15. februar 2012
Madsen, L.B., Gjernes, K. og Laugen, S. T.: *Dopsiktet trente topputøvere.* Dagens Næringsliv 20. februar 2012
Sandberg, S. og Pedersen, W (2010): *Cannabiskultur.* Universitetsforlaget. Oslo.

Utsendte spørsmål

For å få mer innsikt i dette temaet ba vi Tommy Moberg og Bjørn Barland svare på to spørsmål:

1. Hvilken rolle spiller internett for bruk av doping utenfor organisert idrett?
2. Hvordan vil du beskrive internettvirkeligheten som finnes der ute?

Tommy Moberg er sosionom og har doktorgrad på Universitetet i Göteborg. Han er ekspert i spørsmål om ungdom, doping og misbruk. Han har lang erfaring med samtalerapi for barn og ungdom bl.a.

innenfor narkotikabehandling i Göteborg. Ut over dette underviser og utdanner Tommy på høyskole, innenfor skole- og helsevesenet og sosialtjenesten. Tommy Moberg er også medforfatter til bøkene "Mandom, mod och morske menn" fra 2006 og "anabole androgena steroider" fra 2008. Tommy Moberg fikk den svenske Ren Idrotts pris i 2007.

Bjørn Barland er førsteamanuensis ved Politihøgskolen i Oslo. Siden 1990- tallet har han arbeidet med spørsmål knyttet til trening og bruk av doping. Hans to siste rapporter er *Kroppspresentasjon og andre prestasjoner – en omfangsundersøkelse om bruk av doping* fra 2009 og *Doping. Muskler, mestring og mening* som kom i 2010.

Tommy Moberg:

Den store handelen med anabole steroider skjer i dag over internett. Vi ser helt nye mønstre. Man importerer råvarer fra Kina, glassbeholdere fra Syd-Amerika eller Kanada. Det ferdige produktet ferdigstilles så primitive, usterile laboratorier. Der lages injeksjonspreparater som siden blir solgt over nettet til brukere rundt om i våre land.

Produksjonen av selve dopingmidlet skjer i altså i Norge eller Sverige og sendes som post til mottakeren. Slik blir risikoen for at tollere og politi skal oppdage dette minimal. Hjemmesidene det handles fra retter seg mot ungdom, og all kommunikasjon skjer gjennom kryptert mail.

Noen annen kommunikasjon svares det ikke på.

Å kjøpe disse produktene innebærer stor risiko for brukeren; inneholder det man kjøper substansene det påstås å inneholde, er det angitte antallet milligram virkestoff riktig, er preparatet smittet med hiv eller hepatitt, risikerer man andre alvorlige infeksjoner ved å innta substansen? Det er mange spørsmålstegn knyttet til produktene. Vi har hatt flere store politisaker i Sverige rundt dette i Sverige. *Operasjon Liquid* er så langt den største saken.

[Link til mer informasjon om Operasjon Liquid her.](#)

Bjørn Barland:

Det som er klart er at internett fungerer både som et sted å skaffe ulovlige preparater og som et sted å innhente og diskutere doping. I undersøkelsene som vi gjorde i 2009 og 2010 var det gjennomgående internett som ble oppgitt som kilde i kunnskapsutviklingen. Men fortsatt er det de modellsterke i miljøene som har siste ordet. Veldig ofte blir

internettkunnskapen (galskapen) testet mot sentrale personer i miljøet.

Problemet med internett på dette tema som andre steder er mangel på motstand i det som står. Den forståelsen eller kunnskapen som deles her får ingen korrigerende og det blir selvforsterkende. Dette er en utfordring på dette området som andre områder hvor internett blir et «ekkokammer».

Aktuelle nyhetssaker

Linkene til disse nyhetssakene er hentet fra første halvår i 2012. Vi har kun med linker til artikler som kan hentes gratis på nettet. Klikk på overskriftene for å komme til de aktuelle sakene.

[Denne siden er beslaglagt av politiet.](#) Juni 2012

Politiet har stengt nettforumet Anabolic Fourms. Dette forumet har stått sentralt i opprullingen av en dopingsak dette året.

–[«Det kan ha gjort ham oppgiret og kritikklos»](#) Mai 2012

–Professor Jørg Møland intervjues om Breiviks bruk av efedrin, koffein og anabole steroider.

[14 års fengsel for nabodrap.](#) April 2012

Den mistenkte var påvirket av hasj og alkohol. Han hadde i tillegg nylig begynt å bruke steroider.

[«Jeg ville bare gi ham juling.»](#) April 2012

[Trondheimsstudent dømt for å kjøre steroider over grensa.](#) April 2012

Om rettssaken etter avslørt dopingnettverk med foregreininger i Nord-Norge og på Sunnmøre.

[Smuglet dop fra Kina.](#) April 2012

Stoffet ble smuglet i pulverform fra Kina via Sverige og Frankrike, og deretter gjort om til flytende dop i egne laboratorier. Dopet ble senere videregitt i Norge.

[Barbie-dop i Nord-Trøndelag](#). April 2012

Mann fra Steinkjer hevder å selge melanotan til et tyvetalls unge jenter i Steinkjer.

[Personlige trenere skal ha anbefalt dop til tenåringer](#). Mars 2012

[Vil forby anabole steroider](#). Mars 2012

Helseministeren vil forby kjøp og bruk av anabole steroider.

[Forby anabole steroider](#). Mars 2012

Siv-Len Strandskog fra Sola AP har i ett år frontet saken om å forby doping. Nå vil regjeringen ha en endring.

[Nå kommer forbudet mot anabole steroider](#). Mars 2012

Helse- og omsorgsdepartementet ønsker at det skal bli forbud mot alt som står på Legemiddelverkets dopingliste.

[Politi vil forby anabole steroider](#). Mars 2012

[Ringer dopingtelefonen etter 22.juli. Mars 2012](#)

Etter angrepene 22. juli ringer stadig flere foreldre. De frykter at deres sønn bruker doping.

[Anabole steroider er guttenes anoreksi](#). Mars 2012

Både fastleger og helsestasjonen for ungdom merker en økning i antallet som doper seg.

[Doping bakgrunn for MC-slagsmål i Trondheim](#). Mars 2012

[Unge doper seg i Stavanger](#). Mars 2012

En undersøkelse fra Stavanger kommune viser at mellom 5 og 10 prosent av menn mellom 16 og 20 år i byen bruker doping.

[Mangler behandlingstilbud til steroidemisbrukere](#). Mars 2012

Fagfolk mener manglende behandlingstilbud til steroidemisbrukere fører til økt vold.

[Dopingsak i Trondheim](#). Februar 2012

[Blir sittende i varetekt](#). Februar 2012

Mer om dopingsaken i Trondheim

[Alle seks nekter straffeskyld](#). Februar 2012

[Treningssekspert tatt for doping](#). Februar 2012

[Doping importert fra Ungarn](#). Februar 2012

[Dopingskadde skal få spesialtilbud](#). Februar 2012

Linker

Antidoping Norge

www.antidoping.no

Antidoping Norges forebyggingsprogram Ren Skole'

<http://www.renskole.no/>

Dopingtelefonen

www.dopingtelefonen.no

Antidoping Danmark

www.antidoping.dk

Dopingtelefonen I Sverige

www.dopingjouren.se

World Anti-Doping Agency (WADA)

www.wada-ama.org/en/

Steroider.Net

www.sterodier.net

Neste utgave av *Russisk Rullett* kommer i løpet av høsten 2012.

Har du tilbakemeldinger eller ideer send en e-post til:

bjornar.bergengen@vel.oslo.kommune.no